

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 13 mars 1934 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om blindhetersättning m. m., dels ock en i ämnet väckt motion.

Genom en den 2 februari 1934 till riksdagen avlämnad proposition, nr 79, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade, här nedan införda förslag dels till förordning om blindhetersättning dels ock till lag om kommunala pensionstillskott m. m.

I sammanhang med berörda proposition har utskottet till behandling förehaft en i anledning av densamma inom andra kammaren av herr *Karlsson* i Grängesberg m. fl. väckt motion, nr 533.

Vad motionärerna hemställt återgives här nedan i samband med utskottets yttrande i de delar, som motionen avser.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för de genom propositionen framlagda förslagen, ävensom i fråga om de skäl, vilka motionärerna återopat till stöd för sin hemställan, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen och motionen.

Möjlighet att bereda de blinda understöd föreligger enligt nu *gällande bestämmelser* dels enligt lagen den 30 juni 1913 (nr 120) om allmän pensionsförsäkring och dels enligt lagen den 14 juni 1918 (nr 423) om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag.

Enligt 1 § i *lagen om allmän pensionsförsäkring* skall envar svensk man eller kvinna, där ej i lagen anorlunda stadgas, försäkras till erhållande av pension. Rätt till pension inträder enligt 2 § vid varaktig oförmåga till arbete och senast vid fyllda 67 år, även om varaktig arbetsförmåga då ännu icke är för handen. Varaktig oförmåga anses vara för handen bland annat hos den, som på grund av vanförhet eller lyte befinnes vara ur stånd att vidare försörja sig genom sådant arbete, som motsvarar hans krafter och färdigheter. Av 6 § i lagen framgår, att till pensionstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen och vilkens årsinkomst ej uppgår för man till 425 och för kvinna till 400 kronor, skall av allmänna medel utgå ett tillägg till den vanliga avgiftspensionen. Nämda tillägg utgör för år räknat för man 225 och för kvinna 210 kronor med avdrag av $\frac{1}{10}$ av det belopp,

varmed pensionstagarens årsinkomst må överstiga 50 kronor. Därjämte innehåller 6 § särskilda bestämmelser om pensionstillägg åt personer, som äro till arbete varaktigt oförmögna och som hava viss försörjningsskyldighet.

Pensionstillägg kan endast erhållas av den för vilken pensionsavgifter blivit erlagda. Den som efter fyllda 15 år bliver till arbete varaktigt oförmögen men för vilken sådana avgifter icke blivit erlagda, ävensom den, vilken vid nämnda ålder redan är varaktigt arbetsoförmögen, äger emellertid enligt 33 § i lagen erhålla understöd under villkor och med belopp, som angående pensionstillägg är stadgat i 6 §. Samma bestämmelser, som gälla om pensionstillägg åt personer, vilka äro till arbete varaktigt oförmögna och hava viss försörjningsskyldighet, gälla även beträffande understöd åt sådana personer.

Enligt pensionsstyrelsens praxis räknas av de blinda och svagsynta som varaktigt arbetsoförmögna regelmässigt de, vilkas synskärpa ej uppgår till mer än $\frac{6}{60}$ å vardera ögat. — För att bestämma en synförmåga, som överstiger blindhet i strängare bemärkelse (s. k. amauros), d. v. s. då förmåga saknas att urskilja, om ljus inkastas i ögat samt från vilket håll detta sker, förfares ofta på följande sätt. En normalt seende människa kan under normala ljusförhållanden och mot en mörk bakgrund räkna fingrar på c:a 60 meters avstånd. En person, som kan räkna fingrar på allenast en meters avstånd, har således allenast $\frac{1}{60}$ synskärpa o. s. v.

I 1918 års lag om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag stadgas bland annat att till beredande av understöd (kommunala pensionstillskott), i penningar eller naturaförmåner, åt personer, vilka äga uppbära pension eller understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring och icke blivit berövade pensionstillägg eller understöd på grund av vissa bestämmelser uti nämnda lag men ändock finnas vara i behov av fattigvård, må fattigvårdssamhälle ställa medel till fattigvårdsstyrelsens förfogande med föreskrift, att pensionstillskott, som utdelas av dessa medel, icke skall vara att anse som fattigvård.

Förslaget till förordning om blindhetsersättning.

Beträffande *tidigare behandling av frågan om blindhetsersättning* må nämnas, att jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 juni 1920 åtta sakkunniga tillkallades inom ecklesiastikdepartementet för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande vården av blinda.

Den 10 april 1922 avgåvo de sakkunniga, vilka antagit benämningen »*blindvårdssakkunniga*», betänkande i ämnet. Däri framlades åtskilliga förslag angående undervisning och vård av landets blinda, men därutöver hemställde de sakkunniga — i syfte att bereda ett inkomstillägg åt arbetande blinda (s. k. blindhetsersättning) — dels att kommunerna skulle åläggas att lämna ett understöd utan fattigvårds natur åt dessa blinda, dels ock att ett årligt förslagsanslag å 400,000 kronor måtte utverkas för att i viss utsträckning ersätta kommunerna vad de utbetalat för blindhetsersättningar. Blindvårdssakkunnigas förslag till lag om blindhetsersättning finnes intaget i propositionen å sid. 58—70.

Blindvårdssakkunnigas betänkande utremitterades under år 1922 till åtskilliga myndigheter och sammanslutningar m. fl., vilka under åren 1923—1931 inkommo med yttranden i ärendet. En sammanfattning av innehållet i dessa yttranden återfinnes å sid. 70—72 i propositionen.

Vid 1929 års riksdag väcktes motioner i ämnet, nämligen I: 109 av herr Åkerberg och den därmed likalydande II: 167 av herrar Nilsson i Örebro och Uddenberg, vari hemställdes, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte till 1930 års riksdag framlägga förslag till lag om blindhetsersättning.

Andra lagutskottet anförde i sitt över motionerna avgivna utlåtande, nr 7, bland annat, att det icke, såsom motionerna avsåge, vore lämpligt att ur blindvårdssakkunnigas betänkande utbryta förslaget om blindhetsersättning. Då yttranden ännu icke inkommit från de myndigheter — socialstyrelsen och pensionsstyrelsen — som i alldeles särskild grad ägde sakkunskap rörande lagstiftningen ifråga, vore ärendet icke i det skick, att detsamma kunde från Kungl. Maj:ts sida underställas riksdagen. Frågan om införande av blindhetsersättning stode vidare i vissa delar i sammanhang med pensionsförsäkringslagens bestämmelser rörande invaliditetsersättning. Då nämnda lag vore föremål för revision genom 1928 års pensionsförsäkringskommitté, vore det även av denna orsak icke lämpligt att upptaga frågan om beredande av inkomstillägg åt blinda till fristående undersökning.

I enlighet med hemställan av utskottet beslöt riksdagen, att motionerna icke skulle föranleda till någon åtgärd.

I de likalydande motionerna I: 197 av herr Möller m. fl. och II: 257 av herr Hedvall m. fl. hemställdes vid 1930 års riksdag, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte till 1931 års riksdag framlägga förslag till lag om blindhetsersättning.

I sitt utlåtande, nr 13, över motionerna anförde andra lagutskottet, bland annat, att det med hänsyn till ärendets vikt syntes lämpligt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t framförde önskemålet, att frågan om blindhetsersättning så snart ske kunde måtte komma till avgörande.

Med bifall till utskottets hemställan anhöll riksdagen i skrivelse (nr 70), att Kungl. Maj:t så snart ske kunde måtte framlägga förslag till blindvårdens ordnande på ett tillfredsställande sätt.

Den 22 juli 1931 uppdrog Kungl. Maj:t åt rektorn vid institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas, *Gustaf Emanuel Ek*, att såsom sakkunnig inom ecklesiastikdepartementet biträda med att verkställa utredning och framlägga förslag rörande blindvårdens ordnande. (Samma uppdrag hade tidigare sedan den 25 april 1930 varit lämnat åt annan person).

Ek avgav den 30 november 1931 utredning i ämnet, innefattande bland annat förslag till lag om blindhetsersättning. Nämnda förslag finnes intaget i propositionen å sid. 58—70.

Jämväl över Eks förslag avgåvos yttranden, för vilkas huvudsakliga innehåll en redogörelse lämnas å sid. 72—77 i propositionen.

Vid ett möte i Stockholm den 3 juni 1932 diskuterades Eks förslag av valda ombud för blinda i alla delar av landet. De blindas egen uppfattning i den föreliggande frågan framfördes därefter i en resolution, som ingavs till socialdepartementet.

Med anledning av anmärkningar, som i olika hänseenden framstälts mot blindvårdssakkunnigas och Eks förslag, särskilt från de blindas sida, upprättades å socialdepartementets lagbyrå ett nytt förslag — 1933 års förslag.

Över detta förslag avgåvos efter remiss yttranden av socialstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, pensionsstyrelsen, medicinalstyrelsen, som i sin tur först inhämtade yttrande från medlemmen av styrelsens vetenskapliga råd, professorn A. Dalén, statskontoret, styrelserna för svenska landstingsförbundet, svenska stadsförbundet och svenska landskommunernas förbund, styrelserna för de blindas förening och de blindas riksförbund, Stockholms blindförbund, de blindas förening Hoppet i Göteborg, styrelsen för skånska blindförbundet, Örebro läns blindförbund samt Dalarnas blindförening Frihet. — Medicinalstyrelsen ansåg sig vid ärendets behandling böra ingå i prövning av allenast dess medicinska del.

Förslagets principer tillstyrktes av samtliga, som yttrade sig i ärendet, utom riksförsäkringsanstalten, som avstyrkte förslaget. En ledamot i riksförsäkringsanstalten var av skiljaktig mening och tillstyrkte förslagets principer. Av de hörda blindorganisationerna tillstyrkte skånska blindförbundet förslaget beträffande såväl huvudprinciperna som detaljerna. Jämväl samtliga övriga blindorganisationer tillstyrkte förslaget i dess helhet, ehuru de ur de blindas synpunkt ansågo, att det varit önskvärt, att vissa av hänsyn till det statsfinansiella läget betingade begränsningar i rätten till ersättning ej skulle hava behövt vidtagas.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, anför i propositionen, bland annat:

1933 års förslag har vunnit anslutning icke blott bland i det närmaste alla de statsmyndigheter och enskilda sammanslutningar, som yttrat sig i ärendet, utan även av samtliga i ärendet hörda blindorganisationer. Den enda myndighet, som avstyrkt förslaget, är riksförsäkringsanstalten. Anstalten har emellertid ej varit enhällig i sitt utlåtande, utan har en ledamot uttalat skiljaktig mening och tillstyrkt de principer, på vilka förslaget bygger. Även jag vill giva förslaget min anslutning och anser sålunda, att bestämmelser nu böra införas, varigenom de blinda tillförsäkras rätt till blindhetsersättning. Till denna min ståndpunkt har i särskild grad medverkat en önskan att söka infria de förhoppningar, de blinda med fog kunna ställa på lösningen av denna fråga sedan nu ett snart 15-årigt utredningsarbete pågått.

Frågan om blindhetsersättning står otvivelaktigt i visst samband med den revision av den allmänna pensionsförsäkringen, varom utredning pågår

genom 1928 års pensionsförsäkringskommitté. 1933 års förslag utgår emellertid från, att blindhetsersättning kan genomföras fristående från nämnda revision.

I de över 1933 års förslag avgivna yttrandena hävdade endast *riksförsäkringsanstalten* en annan uppfattning än den i förslaget anförda. Anstalten framhöll i detta hänseende, att då nämnda revision ej kunde bli utan inverkan på de blindas ställning, anstalten funnit starka skäl tala för att pensionsförsäkringskommitténs förslag avvaktades, innan frågan om blindhetsersättningen fördes vidare.

En ledamot i riks-försäkringsanstalten uttalade skiljaktig mening och ansåg, att de blinda gentemot statsmakterna kunde hava ett berättigat anspråk på att deras alldeles särskilt behjärtansvärda fråga, för vars lösning redan 1920 en kommitté tillsatts, icke längre uppsköttes på obestämd tid.

Svenska landstingsförbundet fann hinder icke föreligga att redan nu genomföra förslaget om blindhetsersättning. Efter pensionsförsäkringsreformens genomförande kunde bestämmelserna underkastas jämkning, i fall så skulle visa sig erforderligt.

Departementschefen anför härom i propositionen:

Beträffande förslagens samband med revisionen av den allmänna pensionsförsäkringen är det endast riks-försäkringsanstaltens majoritet, som ansett denna omständighet böra föranleda uppskov med förslagens realiserande. I enlighet med den ståndpunkt, som i allmänhet vunnit gillande i yttrandena, är jag av den meningen, att förslagens genomförande icke bör anstå tills de svårlösta och vittutseende problem, som revisionen av pensionsförsäkringen kan komma att innebära, vunnit sin lösning. I anslutning till vad svenska landstingsförbundet anført vill jag därjämte framhålla, att det icke torde vara förenat med några svårigheter att, efter pensionsförsäkringsreformens genomförande, underkasta bestämmelserna om blindhetsersättningen jämkning, ifall så skulle visa sig erforderligt.

Enligt vad utskottet inhämtat avser 1928 års pensionsförsäkringskommitté att inom kort avgiva sitt huvudbetänkande. Huru lång tid som därefter kommer att förflöta, innan en revision av pensionsförsäkringen genom beslut från statsmakternas sida blivit genomförd, kan ej med säkerhet förutses. Utskottet håller emellertid före, att ett beslut om blindhetsersättning redan nu kan fattas utan att medföra några avsevärda svårigheter för en revision av pensionsförsäkringen, och då utskottet därjämte i likhet med departementschefen anser de blindas önskemål att erhålla blindhetsersättning synnerligen behjärtansvärda, förordar utskottet, att bestämmelser om sådan ersättning utan uppskov genomföras.

Utskottet.

Utskottet övergår härefter till att i korthet beröra det i propositionen framlagda *förslagens huvudprinciper*.

Blindhetsersättningen har givits karaktär av lytesersättning. Rätten till ersättning har sålunda i princip anknytits direkt till själva lytet, icke till den av lytet föranledda nedsättningen i arbetsförmågan. Begreppet blindhet har bestämts på det sätt, att såsom blind skall anses den, som saknar syn-

förmåga eller vars synförmåga är så nedsatt, att han saknar ledsyn. Sådan saknas, enligt vad en inom socialdepartementets lagbyrå vid upprättandet av 1933 års förslag verkställd utredning givit vid handen, om synnedsättningen är så betydande, att den omöjliggör tillrättafinnande utan hjälp på gata eller främmande plats. I allmänhet torde ledsyn saknas, om synskärpan understiger $\frac{2}{60}$. Departementschefen gör emellertid i propositionen det uttalandet, att förordningen icke bör tillämpas alltför snävt. Genom den föreslagna förordningens bestämmelser gives ersättning endast åt blinda. Vissa myndigheter hava framhållit, att man i ett sammanhang borde ordna understödsfrågan för samtliga i kroppsligt eller andligt hänseende särskilt vanlottade individer. Härutinnan har departementschefen anfört, att, även om det skulle finnas andra arbetsföra invalider, vilka i samma grad som de blinda kunde anses berättigade till ersättning — någon utredning därom funnes emellertid ej verkställd — nämnda omständighet icke torde utgöra tillräckligt skäl, varför de blinda skulle ytterligare vänta på att få sin ersättningsfråga löst. Blindhetsersättningens belopp har satts till 500 kronor. Beslutanderätt i ärenden angående sådan ersättning skall tillkomma pensionsstyrelsen. Samtliga kostnader för blindhetsersättningen skola övertagas av staten.

I övrigt anhåller utskottet att beträffande förslagets huvudprinciper, varom en närmare redogörelse återfinnes i propositionen å sid. 15—26, få hänvisa till propositionen.

Utskottet.

Vid prövning av det genom förevarande proposition framlagda förslaget till förordning om blindhetsersättning har utskottet funnit sig böra i princip tillstyrka detsamma. Även i fråga om lagstiftningens detaljer kan utskottet i huvudsak godkänna Kungl. Maj:ts förslag. På en punkt har emellertid utskottet ansett sig böra föreslå ändring i propositionen. Redogörelse härför ävensom för de förslag, som framställts i motionen II: 533, kommer att lämnas vid de särskilda paragraferna. I den mån dessa icke i det följande beröras, hava de av utskottet lämnats utan erinran.

1 §.

Enligt såväl *blindvårdssakkunnigas* som *Eks* förslag skulle blindhetsersättning utgå till envar svensk man eller kvinna, som lede av så stor nedsättning i synförmågan, att avsevärd svårighet därav uppstode vid utförandet av arbete, lämpligt för ifrågavarande person. I 1933 års förslag upptogs däremot bestämmelsen, att den skulle vara berättigad till sådan ersättning, som saknade synförmåga eller vars synförmåga vore så nedsatt, att han saknade ledsyn. I detta förslag anfördes bl. a.:

Givetvis skulle det vara mycket olämpligt om alla, som ha ledsyn, bleve utestängda från varje ersättning. Så torde emellertid icke bli förhållandet. Med hänsyn till den praxis, som gäller enligt pensionsförsäkringslagen — en praxis, som givetvis icke avses skola ändras genom ifrågavarande förordning — komma alla, som ha ledsyn, men vilkas synskärpa icke överstiger $\frac{6}{60}$, att i form av pensionstillägg erhålla en reducerad blindhets-

ersättning. På grund av den avsevärt större olägenhet, som frånvaron av ledsyn utgör, torde det vara försvarligt att ställa dessa invalider i en klass för sig och ge dem den mera kvalificerade ersättning som den föreslagna blindhetersättningen innebär. Ligger man saknad av ledsyn till grund för en författning i ämnet, skulle ock i huvudsak överensstämmelse vinnas med de principer, som tillämpas enligt olycksfallsförsäkringslagen för tillerkännande av full livränta.

Om man ger en författning om blindhetersättning den begränsning, som nyss omnämnts, torde ytterligare en fördel vinnas. En huvudanmärkning mot de tidigare förslagen har varit, att det funnes flera kategorier av sjuka och invalida personer, vilka vore berättigade att räkna med samma stöd från statens sida som de blinda och svagsynta. Denna anmärkning torde i stort sett förfalla, om blindhetersättningen begränsas till dem, som sakna ledsyn. Det synes nämligen vara försvarligt att ställa personer med ett så tungt lyte i en särklass. Övriga former av synnedättning komma att behandlas på samma sätt som annat lyte, d. v. s. enligt pensionsförsäkringslagen.

Den i 1933 års förslag gjorda bestämningen av begreppet blindhet tillstyrktes eller lämnades utan erinran av de i ärendet hörda myndigheterna utom *riksförsäkringsanstalten*. Till utveckling av sin mening anförde anstalten i huvudsak följande:

Medan inom den allmänna pensionsförsäkringen såsom invalid ansåges icke blott den som vore fullständigt arbetsoförmögen utan även den som endast vore i stånd att genom arbete förtjäna $\frac{1}{3}$ eller mindre av vad kroppsligen och andligen friska personer i samma yrke och med liknande utbildning å samma ort brukade förtjäna, skulle enligt förslaget rätten till blindhetersättning tillkomma endast den som saknade ledsyn. Däremot lämnade förslaget icke något utrymme för ersättning till den som hade ledsyn, men vars synförmåga dock vore i så hög grad nedsatt, att han icke alls eller endast i mycket begränsad mån kunde utföra arbete. Om en persons synförmåga vore i hög grad försvagad, t. ex. till $\frac{3}{60}$, erhöle han icke någon blindhetersättning enligt föreliggande förslag. Han finge ej heller någon tilläggspension från den allmänna pensionsförsäkringen, försåvitt hans inkomst uppginge till eller överstege 425 kronor om året. Inom den sociala olycksfallsförsäkringen gällde, att ersättningen fastställdes efter graden av invaliditet. Den som hade nedsatt synförmåga tillerkändes livränta efter graden av synförmågan. Såväl pensions- som olycksfallsförsäkringen intoge alltså i nämnda avseenden en mer tänjbar ståndpunkt än nu föreliggande förslag.

En ledamot i riks-försäkringsanstalten tillstyrkte förslaget.

Kommunalförbunden hade icke något att erinra mot förslaget i nu förevarande hänseende.

Skånska blindförbundet tillstyrkte förslaget härutinnan utan förbehåll, under det att övriga blindorganisationer framställde vissa erinringar.

Stockholms blindförbund framhöll sålunda, att frånvaron av ledsyn måste anses inträda redan vid en synskärpa, som vore nedsatt till $\frac{6}{60}$ eller $\frac{1}{10}$ av den normala och icke, såsom i förslaget antoges, först vid en nedsättning av synförmågan till $1-\frac{2}{60}$. Det vore i varje fall att hoppas, att de myndigheter, som komme att handhava bedömandet härvidlag, toge vederbörlig hänsyn till det förhållandet, att ett stort antal av dem, som befunno sig på gränsen

mellan ledsyn och icke ledsyn, måst utbildas vid blindskola och i förvärvshänseende vore nära nog jämställda med övriga blinda.

Enahanda synpunkter framfördes av *de blindas förening*.

Även *de blindas riksförbund* anmärkte på att begreppet ledsyn vore väl snävt begränsat och framhöll, att den vore att anse som blind, vilken åtnjutit undervisning i de av staten upprättade blindskolorna, även om hans synförmåga överstege $\frac{2}{60}$.

De blindas förening Hoppet i Göteborg påpekade, att enligt populär uppfattning vore den att anse som blind, vilken icke kunde tillgodogöra sig undervisningen i vanliga, för seende avsedda undervisningsanstalter, även om vederbörande skulle vara i besittning av en mer eller mindre fullständig förmåga att »leda» sig fram.

Jämväl *Örebro läns blindförbund* och *Dalarnas blindförening Frihet* funno bestämmelsen väl snäv. Sistnämnda förening framhöll, att man borde kunna enas om att ersättningsberättigad vore den, vars synförmåga vore så nedsatt, att han på grund därav icke kunde erhålla arbete i öppna arbetsmarknaden. Direktiv i denna riktning för en rätt tolkning av förordningen borde utfärdas i samband med denna.

Departementschefen anför i propositionen:

Med stöd av den utredning, som i 1933 års förslag åvägabragts rörande bestämningen av begreppet blindhet, ansluter jag mig till förslagets ståndpunkt att såsom blind anse den som saknar synförmåga eller vars synförmåga är så nedsatt, att han saknar ledsyn. I anledning av vad flertalet blindorganisationer anfört därom, att ledsyn skulle saknas icke såsom i motiveringen till förslaget angives först vid en nedsättning av synskärpan till under $\frac{2}{60}$ utan redan vid $\frac{6}{60}$ och därunder, vill jag framhålla, att vid författningens tillämpning huvudvikten givetvis bör läggas på bestämmelsen i själva författningstexten d. v. s. på den omständigheten, huruvida ledsyn saknas eller ej, alltså huruvida synnedsättningen kan anses vara så betydande, att den omöjliggör tillrättafinnande utan hjälp på gata eller främmande plats. Skulle detta förhållande vara för handen i ett fall, då synförmågan uppgår till eller överstiger $\frac{2}{60}$, bör vederbörande vara berättigad till ersättning. Vidare torde det kunna förväntas, att i tveksamma fall en person hellre hänföres under förordningen än uteslutes därifrån. En ej alltför snäv tillämpning av stadgandet synes sålunda böra förutsättas.

I *motionen II: 533* framhålles, att om rätten till ersättning fastställdes på sätt som i propositionen förslagits, många av dem, som på grund av starkt nedsatt synförmåga sakna möjlighet att normalt försörja sig, komme att bliva avskurna på rätten att erhålla ersättning. Motionärerna föreslå därför i stället följande lydelse av 1 §:

Den som saknar synförmåga eller vars synförmåga är så nedsatt att han på grund därav saknar möjlighet att erhålla arbete i öppna arbetsmarknaden, anses i denna förordning som blind och är, där ej nedan annorlunda stadgas, berättigad till blindhetsersättning. Ersättningen utgår med ett belopp av sjuhundra kronor för år räknat.

Utskottet.

Med hänsyn till den utredning som förekommit i ärendet rörande bestämningen av den kategori personer, vilka skola komma i åtnjutande av blind-

hetsersättning, ansluter sig utskottet till det i propositionen framlagda förslaget, i följd varav motionen i denna del avstyrkes.

Vad *blindhetsersättningens* belopp beträffar föreslago *blindvårdssakkunniga* och *Ek*, att blindhetsersättningen skulle utgöra, för år räknat, det belopp, som motsvarade existensminimum för blind person, minskat med hälften av understödstagarens egen inkomst. Existensminimum beräknades till olika belopp, beroende på dyrorten. Kommunerna voro indelade i tre dyrortsgrupper. Medelunderstödet för varje blind beräknades komma att uppgå till 500 kronor.

I den resolution, som antogs vid *blindmötet* den 3 juni 1932, anfördes — under framhållande av önskemålet att behovsprincipen frånträdde — att blindhetsersättningen borde utgå med ett årligt belopp av minst 600 kronor, därvid vid beloppets angivande hänsyn tagits till den på grund av rådande ekonomiska konjunkurer hårt anlitade statskassan.

I 1933 års förslag sattes ersättningsbeloppet för varje blind till det medelvärdet, som blindhetsersättningen enligt de tidigare förslagen beräknats skola utgöra, eller till 500 kronor. På så sätt förorsakades ej några ökade kostnader för statsverket genom behovsprincipens övergivande. I orter med billiga levnadskostnader beräknades beloppet räcka till nödorttig försörjning av den blinde. Till beloppet komme ju dessutom vad han kunde förtjäna genom eget arbete. I större samhällen med dyrare levnadskostnader torde visserligen den föreslagna ersättningen icke — lika litet som en ersättning av 600 kronor — vara tillräcklig. Här torde emellertid ofta utgå kommunala pensionstillskott till de blindas, varjämte genom verkstäder för blindas och andra hjälpåtgärder bereddades dem större utkomstmöjligheter än i mindre samhällen.

Av blindorganisationerna tillstyrkte *skånska blindförbundet* förslaget i denna del utan förbehåll. Övriga blindorganisationer tillstyrkte jämväl förslaget men beklagade, att ersättningen måst sättas så lågt som till 500 kronor, vilket belopp på de flesta orter understeg existensminimum.

Pensionsstyrelsen, *socialstyrelsen* och *svenska stadsförbundet* framhöllo bland annat, att kommunala pensionstillskott icke torde för de blindas del kunna påräknas i någon nämnvärd utsträckning. Socialstyrelsen uppgav sålunda, att kommunala pensionstillskott under år 1930 visserligen tilldelats ett så stort antal personer som 1,582 personer på landsbygden och 11,250 i städerna eller tillhoppa 12,832 personer men att därav ej mindre än 10,314 komme på de båda städerna Stockholm och Göteborg; överhuvud hade man endast i en tredjedel av städerna samt i 111 av de 2,412 fattigvårdssamhällena på landsbygden begagnat sig av ifrågakvarande möjlighet att meddela understöd utan fattigvårds karaktär.

Departementschefen anför i propositionen:

I fråga om storleken av blindhetsersättningen bör framhållas att ersättningen icke torde bereda den blinde möjlighet att i alla delar av landet uppnå samma inkomst som flertalet seende arbetare. Då det emellertid är ett önskemål, att de arbetande blindas om möjligt uppnå samma sammanlagda inkomster som det stora flertalet seende arbetare, är det att hoppas,

att i samhällen med högre levnadskostnader vederbörande kommuner genom kommunala tillägg till blindhetsersättningen fylla ut densamma.

I *motionen II: 533* föreslås, att ersättningen skall bestämmas till 700 kronor för år räknat. Detta ersättningsbelopp vore absolut behöfligt som bidrag till täckande av de mest oundgängliga behoven för dem som på grund av sin nedsatta synförmåga saknade möjlighet att erhålla arbete i öppna arbetsmarknaden. Motionärerna föreslå därför den lydelse av 1 §, som ovan omförmälts.

I detta sammanhang får utskottet lämna en kort redogörelse för *kostnadsberäkningarna* rörande blindhetsersättningen.

För att erhålla en såvitt möjligt tillförlitlig utredning om det antal blinda, som enligt 1933 års förslag skulle vara berättigade till blindhetsersättning, verkställdes genom statistiska centralbyråns försorg en undersökning härutinnan på grundval av 1930 års folkräkningsmaterial. Av denna undersökning framgick, att några säkra slutsatser ej kunde dragas angående antalet ersättningsberättigade personer, detta framför allt beroende på att i folkräkningsmaterialet upptagits åtskilliga personer, som hade ledsyn. Såsom slutresultat angavs i utredningen, att antalet personer, berättigade till blindhetsersättning enligt 1933 års förslag, kunde uppskattas till omkring 1,800. Statens bruttokostnader kunde vid jämviktsläge beräknas till cirka 900,000 kronor och nettokostnaderna (= bruttokostnaderna minskade med statens kostnader för de pensionstillägg eller understöd, som eljest skulle ha utgått till ifrågavarande blinda) till approximativt 800,000 kronor.

Det må nämnas, att såsom ersättningsberättigade vid uppskattningen av kostnaderna icke medtagits personer, som blivit blinda efter fyllda 60 år. I *motionen II: 533* föreslås, att nämnda åldersgräns skall framflyttas till 67 år. Även ur denna synpunkt innebär motionärernas förslag en kostnadsökning i jämförelse med propositionens förslag.

Departementschefen anför bl. a., att av vissa skäl försiktigheten bjuder, att bruttokostnaderna beräknas något högre än i 1933 års förslag, förslagsvis till 1,000,000 kronor. Till ersättning åt blinda m. m. för budgetåret 1934/1935 — avseende halv årskostnad (förordningen om blindhetsersättning föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1935) — hemställes därför i propositionen om ett extra förslagsanslag av 500,000 kronor. I denna del har propositionen hänvisats till statsutskottets behandling.

Utskottet.

Med hänsyn till det nuvarande statsfinansiella läget anser sig utskottet icke kunna tillstyrka riksdagen att bestämma blindhetsersättningens belopp högre än som skett i propositionen eller till 500 kronor om året.

2 §.

I 2 § angivas under punkterna a)–1) vilka personer, som äro undantagna från rätt till blindhetsersättning.

Enligt punkten d) är den undantagen från sådan ersättning, som blivit blind efter fyllda 60 år. Härmed torde böra jämföras stadgandet i övergångsbestämmelserna, att den som den dag förordningen träder i kraft, d. v. s. (enligt propositionens förslag) den 1 januari 1935, uppnått 60 års ålder, äger rätt till ersättning endast om det utrönes, att han före fyllda 60 år varit blind.

Bestämmelsen i punkten d) fanns jämväl i *Eks* förslag. I motiveringen till 1933 års förslag anfördes, att, ehuru tvekan kunde föreligga, huruvida icke bestämmelsen vore väl snäv, densamma dock av statsfinansiella skäl ansetts böra bibehållas. Av den undersökning, som verkstälts av statistiska centralbyrån på grundval av vissa preliminära siffror ur 1930 års folkräkningsmaterial, framgick nämligen, att av de däri upptagna, till ett antal av cirka 5,800 beräknade personer, vilka enligt folkräkningsmaterialet skulle vara fullständigt blinda eller i avsaknad av ledsyn, cirka 2,330 personer blivit blinda eller i avsaknad av ledsyn efter fyllda 60 år.

Riksförsäkringsanstalten framhöll i yttrande över 1933 års förslag, att den föreslagna inskränkningen ej fanns i pensionsförsäkrings- eller olycksfallsförsäkringslagen, där ersättningen fastställdes efter graden av invaliditet, samt att dessa lagar sålunda i nämnda hänseende intogo en mera tänjbar ståndpunkt än det föreliggande förslaget.

En ledamot i riksförsäkringsanstalten tillstyrkte förslaget i denna del.

Svenska stadsförbundet och *svenska landskommunernas förbund* samt av blindorganisationerna *de blindas förening*, *de blindas förening Hoppet* i Göteborg och *Dalarnas blindförening Frihet* ansågo den föreslagna åldersgränsen för låg och förordade, att densamma, därest den icke helt kunde slopas, sattes till 65—67 år.

Departementschefen anför i propositionen:

Enligt min mening är det en betydande skillnad mellan dem som ha att framleva hela eller större delen av sitt liv som blinda och dem som drabbats av blindheten först på ålderdomen. Olika meningar kunna naturligtvis föreligga huruvida det är lämpligt att sätta gränsen vid 60 år. Med hänsyn till de betydande utgifter, införande av blindhetsersättning i den i 1933 års förslag angivna omfattningen medför för statsverket, har jag icke ansett mig för närvarande kunna förorda en för de blinda förmånligare bestämmelse i detta hänseende.

I *motionen II: 533* framhålles, att bland de blinda själva den meningen bestämt gör sig gällande, att ifrågavarande åldersgräns icke bör sättas lägre än till 67 år. Motionärerna föreslå därför, att punkten d) i 2 § skall erhålla följande lydelse:

»d) den som blivit blind efter fyllda 67 år;»

En ändring av den i propositionen föreslagna åldersgränsen från 60 till 67 år skulle medföra en mycket avsevärd förhöjning av det belopp, som statskassan skulle behöva ställa till förfogande för blindhetsersättningar. I likhet med departementschefen anser utskottet ekonomiska skäl lägga hinder i vägen för en sådan ändring och finner sig med anledning därav böra avstyrka det i motionen framställda förslaget.

Utskottet.

I punkten i) föreslås ett stadgande, att från rätt till blindhetsersättning skall vara undantagen den, som är intagen å anstalt för blinda med komplicerat lyte, sinnessjuka, sinnesslöa, fallandesjuka eller kroniskt sjuka eller å fattigvårdsanstalt.

1933 års förslag innehöll i punkten i), att från sådan rätt skulle vara undantagen den, »som är eller bör vara» intagen å nyss nämnda anstalter. I motiveringen härtill framhölls, att stadgandet tillkommit till förhindrande av att den omständigheten, att blinda, som vore intagna å vissa anstalter, ej vore berättigade till blindhetsersättning, skulle föranleda, att de utskrevos från anstalterna, eller att blinda, som borde ha intagits å dylika anstalter, förvägrades inträde där.

Socialstyrelsen framhöll, att uttrycket »bör vara» syntes förutsätta en prövning från pensionsstyrelsens sida av grunderna för internering å vissa slag av anstalter. Det syntes mindre tillfredsställande, att vid möjligen uppkommande kompetenskonflikter mellan vederbörande myndigheter resultatet skulle bliva, att den blinde komme att ställas utan såväl den ifrågavarande anstaltsvärden som blindhetsersättningen.

Departementschefen anför i propositionen:

Med anledning av socialstyrelsens erinran mot avfattningen av punkten i) har jag företagit en jämkning av stadgandet och vidare efter punkten l) tillagt en bestämmelse av innehåll, att blindhetsersättning icke må utgå, där blind utskrivits från anstalt för kroniskt sjuka eller från fattigvårdsanstalt eller där blind förvägrats intagning i dylik anstalt, såframt åtgärden kan antagas hava skett i syfte att möjliggöra beredande av blindhetsersättning åt honom.

Utskottet.

Enligt den lydelse det i propositionen framlagda förslaget i nu ifrågavarande delar erhållit, synes möjlighet föreligga för målsmän för blinda med komplicerat lyte, vilka med hänsyn till beskaffenheten av sitt lyte borde åtnjuta anstaltsvård, att i syfte att få tillgodonjuta de blinda tillkommande blindhetsersättning antingen underlåta att söka inträde för dem å anstalt eller begära deras utskrivning därifrån. För att förekomma sådant och liknande förfarande bör enligt utskottets mening möjlighet beredas pensionsstyrelsen att i dylika fall kunna förvägra utbetalning av blindhetsersättning. I detta syfte föreslår utskottet sådant tillägg till punkten i), att jämlikt densamma från rätt till blindhetsersättning skall vara undantagen »den som är *eller uppenbarligen bör vara* intagen å anstalt för blinda med komplicerat lyte, sinnessjuka, sinnesslöa, fallandesjuka eller kroniskt sjuka eller å fattigvårdsanstalt». Om punkten i) erhåller denna lydelse, torde det efter l) i propositionens förslag insatta stycket »Blindhetsersättning må etc. — — — åt honom» böra utgå. Det torde vara klart, att enligt den av utskottet föreslagna lydelsen av punkten i) pensionsstyrelsen skall efter verkställd prövning förvägra utbetalning av blindhetsersättning endast i fall, då försök gjorts att missbruka möjligheterna att utfå sådan ersättning.

Förslaget till lag om kommunala pensionstillskott m. m.

Enligt lagen den 14 juni 1918 om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag äger fattigvårdssamhälle ställa medel till fattigvårdsstyrelsens förfogande att utdelas såsom kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag med föreskrift, att utdelade medel icke skola vara att anse såsom fattigvård.

I utlåtande över 1933 års förslag till förordning om blindhetsersättning framhöll *socialstyrelsen*, att, enär pensionstillägg och understöd enligt pensionsförsäkringslagen icke annat än i undantagsfall kunde utgå till person, som åtnjöte blindhetsersättning, bleve det endast i dylika undantagsfall möjligt för kommun att enligt 1918 års lag till utfyllnad av blindhetsersättningen lämna understöd utan fattigvårds karaktär. För möjliggörande av dylika understöd, vilka förutsattes i motiveringen till 1933 års förslag, föreslog *socialstyrelsen* ett tillägg till nämnda lag av innebörd, att fattigvårdssamhälle skulle till fattigvårdsstyrelsens förfogande äga ställa medel för beredande av understöd (kommunala tillskott till blindhetsersättning) åt personer, som ägde uppbära blindhetsersättning men ändock funnes vara i behov av fattigvård.

I enahanda riktning uttalade sig *pensionsstyrelsen*.

Departementschefen anför i propositionen:

Mot det föreslagna tillägget till lagen om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag har jag ej något att erinra. I anledning av de ändringar i rubriken till lagen och i själva lagtexten, som således böra vidtagas, torde ny lag i ämnet böra utfärdas att träda i kraft den 1 januari 1935.

Vid granskning av lagförslaget har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma.

Utskottet.

Under hänvisning till vad ovan anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen, med förklarande att ifrågavarande proposition ej kunnat i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Förordning om blindhetsersättning.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Den som saknar synförmåga eller vars synförmåga, sedan ljusbrytningsfel rättats, är så nedsatt att han saknar ledsyn, anses i denna förordning som blind och är, där ej nedan annorlunda stadgas, berättigad till blindhets-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

ersättning. Ersättningen utgår med ett belopp av femhundra kronor för år räknat.

2 §.

Från rätt till blindhetsersättning äro undantagna:

a) utländsk medborgare samt svensk medborgare, som författningsenligt icke skall vara mantalsskriven i riket;

b) den som icke fyllt sexton år;

c) den som enligt gällande bestämmelser om blindundervisning är skolpliktig;

d) den som blivit blind efter fyllda sextio år;

e) den som uppsåtligen ådragit sig blindhet;

f) den som utan giltig anledning vägrar att efterkomma förordnande om läkarbehandling eller behandling å sjukvårdsanstalt, som i 5 § sägs;

g) den som uppenbarligen icke efter förmåga söker ärligen bidra till sin försörjning eller är hemfallen åt alkoholmissbruk;

h) den som undergår omedelbart för brott ådömt frihetsstraff eller är intagen å interneringsanstalt för återfallsförbrytare, vårdanstalt för förminskat tillräkneliga förbrytare, allmän uppfostringsanstalt, tvångsarbetsanstalt, alkoholistanstalt eller skyddshem;

i) den som är intagen å anstalt för blinda med komplicerat lyte, sinnessjuka, sinnesslöa, fallandesjuka eller kroniskt sjuka eller å fattigvårdsanstalt;

i) den som är *eller uppenbarligen bör vara* intagen å anstalt för blinda med komplicerat lyte, sinnessjuka, sinnesslöa, fallandesjuka eller kroniskt sjuka eller å fattigvårdsanstalt;

k) den som i annat fall än ovan sagts å anstalt eller eljest åtnjuter kostnadsfri vård på statens bekostnad;

l) den vars egen eller vars försörjningspliktiga anhörigas ekonomiska ställning är sådan att blindhetsersättning rimligen icke bör till honom utgå.

Blindhetsersättning må ej utgå, där blind utskrivits från anstalt för kroniskt sjuka eller från fattigvårdsanstalt eller där blind förvägrats intagning å dylik anstalt, såframt åtgärden kan antagas hava skett i syfte att möjliggöra beredande av blindhetsersättning åt honom.

Från rätt till blindhetsersättning må för viss tid uteslutas:

a) den som genom grov vårdslöshet ådragit sig blindhet;

b) den som i avsikt att erhålla blindhetsersättning avhänt sig eller undandolt inkomst eller egendom av betydelse att kunna inverka på frågan om dylik ersättning.

Utan hinder av vad i första stycket under a) stadgas äger Konungen, under förutsättning av ömsesidighet, träffa överenskommelse med främmande stat, att dess medborgare skola i avseende å tillämpningen av denna för-

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

ordning likställas med svensk medborgare, som författningsenligt skall vara i riket mantalsskriven.

3 §.

Ansökan om blindhetsersättning skall ingivas till pensionsnämndens ordförande i det pensionsdistrikt, där sökanden är mantalsskriven eller, om han icke är mantalsskriven i riket, där han författningsenligt skall vara mantalsskriven.

Ansökningen skall innehålla nödiga upplysningar för bedömande av sökandens rätt till blindhetsersättning samt en av sökanden på heder och samvete avgiven förklaring att de lämnade upplysningarna äro med sanningen överensstämmande. Är sökanden ur stånd att själv avgiva sådan förklaring, skall riktigheten av upplysningarna intygas av två trovärdiga, med sökandens förhållanden förtrogna personer. Vid ansökningen skall fogas prästbevis.

Där så prövas nödigt, skall sökanden jämväl förete läkarintyg.

4 §.

Det åligger pensionsnämnden att snarast möjligt till pensionsstyrelsen avgiva utlåtande rörande sökandens rätt till blindhetsersättning samt därvid översända handlingarna i ärendet och, om skiljaktiga meningar förekommit, utdrag av nämndens protokoll. Ett exemplar av nämndens utlåtande skall samtidigt genom ordförandens försorg med allmänna posten tillställas sökanden.

I övrigt skola bestämmelserna om pensionsnämnder i 22—25 §§, 26 § första och andra styckena samt 27 § lagen om allmän pensionsförsäkring i tillämpliga delar gälla.

5 §.

Pensionsstyrelsen äger, när särskilda skäl därtill äro, föreskriva, att sökanden skall undersökas av ögonläkare. Styrelsen må ock förordna, att sökanden skall undergå läkarbehandling eller behandling å sjukvårdsanstalt, såframt synförmågan därigenom kan antagas bliva förbättrad.

6 §.

Finner pensionsstyrelsen sökanden berättigad till blindhetsersättning, skall styrelsen utfärda bevis att ersättning blivit honom tillerkänd. Sådant bevis översändes av styrelsen till pensionsnämndens ordförande och tillställes sökanden genom dennes försorg.

7 §.

Inträffar sådant förhållande att den som tillerkänts blindhetsersättning icke vidare bör komma i åtnjutande därav, ankommer det på pensionsstyrelsen att, sedan denne och pensionsnämnden eller dess ordförande beretts tillfälle att yttra sig, förordna om indragning av ersättningen.

Finnes grundad anledning antaga att ersättning bör indragas, äger pen-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

sionsstyrelsen, innan beslut därom i vederbörlig ordning fattats, förordna att ersättningen tillsvidare icke skall utbetalas.

Det åligger pensionsnämnd, pensionsnämnds ordförande och ombud, varom i 27 § lagen om allmän pensionsförsäkring förmäles, att till pensionsstyrelsen ofördröjligen anmäla förhållande, som kan antagas böra föranleda indragning av ersättning.

Udengår någon som åtnjuter blindhetsersättning omedelbart för brott ådömt frihetsstraff eller har någon som åtnjuter sådan ersättning blivit intagen å anstalt eller hem, som i 2 § h)—k) avses, åligger det straffinrättningens, anstaltens eller hemmets föreståndare att ofördröjligen göra anmälan därom till pensionsstyrelsen.

8 §.

Över pensionsstyrelsens beslut må klagan ej föras av enskild sakägare. Justitiekanslern eller efter justitiekanslerns medgivande kommun, pensionsnämnds ordförande och i 27 § lagen om allmän pensionsförsäkring omförmält ombud må söka ändring i pensionsstyrelsens beslut hos Konungen genom besvär, vilka, vid talans förlust, skola före klockan tolv å trettionde dagen från den dag, beslutet gavs, ingivas till socialdepartementet.

9 §.

Blindhetsersättning utgår från och med den månad, varunder ersättningen söktes, dock tidigast från och med den dag, då blindheten inträtt, samt till och med den månad, varunder den blinde avlidit eller ersättningens indragning beslutats.

10 §.

Angående sättet och tiden för utbetalning av blindhetsersättning förordnar Konungen.

Ersättningsbelopp, som ej lyftats före utgången av året näst efter det, under vilket beloppet förfallit till betalning, vare förverkat.

11 §.

Kostnaden för blindhetsersättning samt för undersökning och behandling, varom i 5 § förmäles, bestrides av staten.

12 §.

Rätt till blindhetsersättning kan ej överlätas och må förty ej för gäld tagas i mät.

13 §.

Ansökan, prästbevis och läkarintyg samt utlåtande, varom i 4 § förmäles, skola avfattas enligt formulär, som fastställas av Konungen eller myndighet, som Konungen bestämmer.

Konungen eller myndighet, som Konungen bestämmer, fastställer jämväl

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

taxa för läkarintyg och läkarundersökning, som i 3 och 5 §§ avses, ävensom det belopp, varmed ersättning skall utgå för behandling enligt 5 §, såframt behandlingen skall äga rum å sjukvårdsanstalt.

I statens eller kommuns tjänst anställd läkare är skyldig att utfärda läkarintyg och verkställa undersökning mot ersättning, som bestämts i taxan. Har pensionsstyrelsen jämlikt 5 § förordnat om behandling å sjukvårdsanstalt, som drives av staten, landsting, kommun eller sammanslutning, vari landsting eller kommun deltagar, eller till vars drift statsbidrag utgår, skall den som förordnandet avser där emottagas, såvitt plats kan beredas å allmän avdelning för behandling av ögonsjukdomar.

14 §.

De närmare föreskrifter, som, utöver vad denna förordning innehåller, finnas erforderliga för dess tillämpning, meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1935.

Den som nämnda dag uppnått sextio års ålder äger rätt till blindhetsersättning endast om det utrönes, att han före fyllda sextio år varit blind.

Lag**om kommunala pensionstillskott m. m.**

Härigenom förordnas som följer:

Till beredande *dels* av understöd (kommunala pensionstillskott), i penningar eller naturaförmåner, åt personer, vilka äga uppbära pension eller understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913 och icke blivit berövade pensionstillägg eller understöd på grund av stadgandet i 9 § nämnda lag, men ändock finnas vara i behov av fattigvård, *dels* av understöd (kommunala tillskott till blindhetsersättning) av enahanda slag åt personer, vilka finnas vara i behov av fattigvård, oaktat de uppbära ersättning enligt förordningen den om blindhetsersättning, *dels ock* av bidrag (kommunala sjukvårdsbidrag) till bestridande, gemensamt med pensionsstyrelsen, av kostnader för åtgärder till förebyggande eller hävande av arbetsoförmåga, må fattigvårdssamhälle ställa medel till fattigvårdsstyrelsens förfogande med föreskrift, att pensionstillskott och tillskott till blindhetsersättning samt sjukvårdsbidrag, som utdelas av dessa medel, icke skola vara att anse såsom fattigvård. Sådana tillskott och bidrag må icke tilldelas andra personer än dem, som äro mantalsskrivna inom fattigvårdssamhället och där äga hemortsrätt i fråga om fattigvård. I övrigt äger samhället bestämma de grunder, som för beviljande av tillskott och bidrag böra av fattigvårds-

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

styrelsen iakttagas. Har sådant bestämmande ej skett, ankommer på styrelsen att bevilja tillskott och bidrag, som ovan nämnts, i den mån styrelsen prövar nödigt. Pensionstillskott och tillskott till blindhetsersättning må efter omständigheterna indragas och jämkas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1935, då lagen den 14 juni 1918 (nr 423) om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag skall upphöra att gälla.

B) att motionen II: 533 må anses besvarad genom vad utskottet under A) hemställt,
Stockholm den 13 mars 1934.

På andra lagutskottets vägnar:

KARL MAGNUSSON.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sam Larsson, Gustaf Tamm, P. Sandström, Norman, Olof Carlsson, Forslund, John Gustavson* och *John Björck*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson i Skövde, Magnusson i Kalmar, Johanson i Hallagården, Wallerius, Olovson i Västerås* och *Pettersson i Hällbacken*, fru *Nordgren* samt herr *Sandberg*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.